KINSTELLAR

Приватна ППО в Україні: податкові переваги для бізнесу та нюанси закупівлі обладнання

Листопад 2026 – Механізм приватної протиповітряної оборони (ППО) дає бізнесу змогу захищати своє майно й користуватися податковими пільгами. Йдеться, зокрема, про звільнення від податку на додану вартість (ПДВ) під час придбання окремих видів обладнання та озброєння.

Постанова Кабінету Міністрів України від 19 листопада 2025 року № 1506 «Про реалізацію експериментального проекту щодо посилення протиповітряної оборони території України шляхом залучення підприємств незалежно від форми власності до утворення груп протиповітряної оборони» (далі — Постанова № 1506) визначає порядок реалізації експериментального проєкту, зокрема вимоги до уповноважених підприємств та перелік засобів ППО, які можуть використовуватися в його межах.

Право на звільнення від ПДВ визначається відповідними нормами Податкового кодексу України. Зокрема, вони передбачають пільги для окремих категорій товарів, які можуть використовуватися як засоби ППО в межах експериментального проєкту, передбаченого Постановою № 1506. Серед них — певні види озброєння, безпілотні літальні апарати та їхні частини, радіоелектронні засоби виявлення та протидії БпЛА, радіолокаційні прилади, тепловізійні прилади та прилади нічного бачення тощо.

Скористатися пільгою з ПДВ можуть, зокрема, суб'єкти, які беруть участь у заходах із забезпечення національної безпеки й оборони. Хоча це формулювання досить загальне, Державна податкова служба в окремих індивідуальних податкових консультаціях підтвердила, що до таких суб'єктів можуть належати підприємства, уповноважені здійснювати заходи ППО в межах експериментального проєкту за постановою Кабінету Міністрів України № 1506.

Для застосування пільги з ПДВ вирішальне значення має те, чи є покупець належним кінцевим отримувачем обладнання. Це можна підтвердити сертифікатом кінцевого споживача або відповідними умовами договору. Згідно з позицією податкових органів, додаткові спеціальні документи для підтвердження саме цієї умови не потрібні. Проте покупцеві варто заздалегідь перевірити класифікацію товару, наявність необхідних повноважень і правильність оформлення договору.

Щоб отримати повноваження на здійснення заходів ППО, підприємство має відповідати одному з передбачених організаційних критеріїв: мати відповідний дозвіл, ліцензію на провадження охоронної діяльності або подати декларацію про її провадження, бути внесеним до електронного реєстру учасників відбору та виконавців державних контрактів, мати статус резидента Defence City або бути визначеним Міноборони критично важливим підприємством.

Звільнення від ПДВ є обов'язковим, якщо виконано всі умови, встановлені Податковим кодексом України. Постачальник не може на власний розсуд нарахувати ПДВ замість застосування пільги. Якщо за наявності підстав для звільнення постачальник помилково нараховує ПДВ, податкові органи можуть поставити під сумнів право покупця на податковий кредит за цією сумою ПДВ. Тому ще до укладення договору та оформлення податкової накладної варто погодити з постачальником умови застосування пільги.

Ще одна важлива перевага стосується українських виробників і постачальників. Навіть якщо відповідні операції звільнені від ПДВ, вони можуть зберегти податковий кредит за витратами на виробництво або придбання обладнання. Це означає, що їм не потрібно нараховувати додаткові податкові зобов'язання з ПДВ у зв'язку із застосуванням цього звільнення. Такий підхід зменшує податкові витрати виробників і може сприяти зниженню вартості обладнання.

Зміни до експериментального проєкту, ухвалені наприкінці жовтня та оприлюднені на початку листопада 2026 року, також дали бізнесу нові можливості співпраці. Тепер замовники можуть укладати з уповноваженими підприємствами договори про здійснення заходів ППО для захисту своїх об'єктів та іншого майна. Наприклад, завод може укласти такий договір із підприємством, яке має власну групу ППО. За такої моделі завод замовляє захист своєї території, а уповноважене підприємство закуповує обладнання для роботи групи.

Для оподаткування важливо розмежовувати ці дві операції. Право придбати обладнання без ПДВ має не будь-яка компанія, яка хоче захистити своє майно, а підприємство, яке відповідає встановленим вимогам і є належним кінцевим отримувачем товару. Саме лише укладення договору про захист не дає заводу права на таку пільгу. Так само звільнення від ПДВ під час придбання обладнання не означає, що платежі за договором про здійснення заходів ППО автоматично звільняються від ПДВ. Їх оподатковують за загальними правилами з урахуванням змісту конкретної операції.

Постанова № 1506 також дозволяє передавати засоби ППО в користування між уповноваженими підприємствами на підставі рішення, спільно ухваленого з командуванням Повітряних Сил. Водночас передання обладнання в користування не означає автоматичного переходу права власності на нього. Якщо обладнання придбали із застосуванням пільги з ПДВ, умови його подальшого використання та передання варто визначити заздалегідь і належно задокументувати.

Отже, під час закупівлі обладнання та укладення договорів про захист майна важливо правильно структурувати операції: визначити покупця, власника та фактичного користувача обладнання, а також замовника заходів ППО. Особливої уваги потребують моделі, за яких обладнання передається замовнику або його вартість компенсується в межах договору про захист. Такі операції мають бути належно задокументовані, а підприємство, яке застосовує ПДВ-пільгу, повинно відповідати вимогам до кінцевого отримувача обладнання. Це дозволить зменшити ризик податкових спорів.

По додаткову інформацію просимо звертатися до податкової адвокатки, FCCA, керуючої юристки Kinstellar в Україні **Людмили Джурилюк** за адресою lyudmyla.dzhurylyuk@kinstellar.com.

Вищезазначене не є юридичною консультацією і не створює відносин "юрист-клієнт" між Kinstellar та будь-яким одержувачем. Цей матеріал призначений виключно для маркетингових цілей. Він не може передаватися будь-якій іншій особі або оприлюднюватися у будь-який спосіб без нашої згоди. Ми не несемо відповідальності за зміст цього документа, проте будь-який одержувач може брати його до уваги.